

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas iela 45, Rīga, LV-1039 | tālrunis 67097200 | fakss 67097277 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

21.01.2021.

Nr. 4

(prot. Nr.3, 3.p)

Par strīda starp sabiedrību ar ierobežotu atbildību “Laimavoti” un akciju sabiedrību “Sadales tīkls” izskatīšanu

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2020.gada 5.oktobrī saņēma sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Laimavoti”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003787337, juridiskā adrese: Vējupes iela 56, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164 (turpmāk – Iesniedzējs), pilnvarotā pārstāvja 2020.gada 2.oktobra iesniegumu (turpmāk – Iesniegums), kurā lūgts ierosināt strīdu saistībā ar akciju sabiedrības “Latvenergo”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003032949, juridiskā adrese: Pulkveža Brieža iela 12, Rīga, LV-1230 (turpmāk – AS “Latvenergo”), rēķinu par elektroenerģijas piegādi objektam “Laimavoti” Kalvišos, Aulejas pagastā, Krāslavas novadā (turpmāk – Objekts), kā arī akciju sabiedrības “Sadales tīkls”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003857687, juridiskā adrese: Šmerļa iela 1, Rīga, LV-1006 (turpmāk – AS “Sadales tīkls”), rīcības atbilstību tiesību aktos noteiktajam regulējumam saistībā ar Objektā izlietotās elektroenerģijas komercuzskaiti.

Ar Regulatora 2020.gada 29.oktobra lēmumu Nr.141 “Par strīda starp sabiedrību ar ierobežotu atbildību “Laimavoti” un akciju sabiedrību “Sadales tīkls” izskatīšanas ierosināšanu” (turpmāk – Lēmums) ierosināts strīds starp Iesniedzēju un AS “Sadales tīkls” saistībā ar informācijas par elektroenerģijas patēriņu Objektā, kuru AS “Sadales tīkls” sniegusi AS “Latvenergo” rēķinu sagatavošanai, atbilstību Objektā faktiski izlietotās elektroenerģijas daudzumam.

Regulators konstatē:

1. Saskaņā ar Iesniegumu Iesniedzējs 2020.gada 10.augustā ir saņēmis AS “Latvenergo” rēķinu Nr.029542127565 (turpmāk – Rēķins) par elektroenerģijas piegādi Objektam, kas sagatavots, pamatojoties uz AS “Sadales tīkls” sniegto korigēto informāciju par elektroenerģijas patēriņu Objektā.
2. Iesniegumā Iesniedzējs izteicis šādus prasījumus:
  - 2.1. pārbaudīt AS “Latvenergo” un AS “Sadales tīkls” rīcības atbilstību normatīvajiem aktiem, kā arī piemērot normatīvajos aktos noteiktās sankcijas, ja šie akti ir pārkāpti;

- 2.2. uzlikt pienākumu AS “Latvenergo” anulēt Rēķinu, atsaukt atgādinājumā ietverto prasījumu par naudas summas 14 345,31 EUR samaksu un pārrēķināt aprēķinu par Objektā patērēto elektroenerģiju.
3. Saskaņā ar Iesniegumu un tam pievienotajiem dokumentiem:
  - 3.1. Iesniedzējs ir juridiska persona, kura Objektā elektroenerģiju lieto komercdarbības vajadzībām – viesu nama darbības nodrošināšanai;
  - 3.2. Iesniedzējs kopš 2015.gada nav noslēdzis elektroenerģijas tirdzniecības līgumu ar Iesniedzēja izvēlētu elektroenerģijas tirgotāju. Lai gan minētajā periodā AS “Latvenergo” (ar zīmolu “Elektrum”) vairākkārt aicinājusi noslēgt elektroenerģijas tirdzniecības līgumu, Iesniedzējs neesot iedziļinājies AS “Latvenergo” sniegtajā informācijā un AS “Latvenergo” nav paskaidrojusi nepieciešamību šādu līgumu noslēgt. Līdz ar to elektroenerģiju Objektā Iesniedzējs saņēmis pēdējās garantētās piegādes ietvaros;
  - 3.3. Iesniedzējs kopš 2015.gada nav nolasījis un sniedzis sistēmas operatoram vai tirgotājam informāciju par elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta (turpmāk – komercuzskaites mēraparāts) rādījumiem, jo paļāvies, ka šos rādījumus kontrolapgaitu laikā nolasīs AS “Sadales tīkls”;
  - 3.4. līdz 2020.gada jūnijam ne AS “Latvenergo”, ne AS “Sadales tīkls” nebija pieprasījušas no Iesniedzēja jebkādus datus par elektroenerģijas patēriņu Objektā;
  - 3.5. komercuzskaites mēraparāts Objektā uzstādīts pirms deviņiem gadiem, un tā apkope un tehniskā stāvokļa pārbaude kopš uzstādīšanas nav veikta;
  - 3.6. Iesniedzēja ieskatā:
    - 3.6.1. Iesniedzējs katru mēnesi godprātīgi un labticīgi veicis visus maksājumus par Objektā patērēto elektroenerģiju atbilstoši AS “Latvenergo” rēķiniem, kas sagatavoti saskaņā ar AS “Sadales tīkls” sniegto informāciju par Iesniedzēja vēsturisko vidējo mēneša elektroenerģijas patēriņu Objektā iepriekšējā periodā;
    - 3.6.2. saskaņā ar tiesību aktos noteikto regulējumu AS “Sadales tīkls” bija pienākums noteikt elektroenerģijas patēriņu norēķinu vajadzībām, veicot kontrolapgaitas. Konkrētajā gadījumā AS “Sadales tīkls” to ilgstoši ignorēja, jo 55 mēnešu laika periodā kontrolapgaitas veiktas tikai 2015.gada decembrī un 2020.gada jūlijā;
    - 3.6.3. sistēmas operators rīkojies nevērīgi, izvairoties no kontrolapgaitu veikšanas, jo AS “Sadales tīkls” bija visas iespējas koriģēt vēsturisko vidējo mēneša elektroenerģijas patēriņu Objektā, kam nepastāvēja nekādi objektīvi šķēršļi;
    - 3.6.4. AS “Latvenergo” Rēķinā norādītais patērētās elektroenerģijas daudzums neatbilst faktiskajam elektroenerģijas patēriņam, jo Objektā nav uzstādītas tādas elektroierīces, kas objektīvi varētu patērēt Objektā uzstādītā komercuzskaites mēraparāta uzskaitīto elektroenerģijas daudzumu.
4. Saskaņā ar AS “Latvenergo” sniegto informāciju (2020.gada 15.oktobra vēstule Nr.S-2549L/2424L un tai pievienotie dokumenti):
  - 4.1. starp AS “Latvenergo” un Iesniedzēju 2009.gada 31.jūlijā tika noslēgts elektroenerģijas piegādes līgums Nr.1011681527 par elektroenerģijas piegādi Objektam (turpmāk – Līgums), kas noteic:
    - 4.1.1. Iesniedzēja pienākumu katra mēneša pirmajā datumā nolasīt komercuzskaites mēraparāta rādījumus un mēneša pirmajā darba dienā paziņot tos AS “Latvenergo” vienā no Līgumā noteiktajiem veidiem (Līguma 2.2.1.apakšpunkts un pielikums);
    - 4.1.2. Iesniedzēja atbildību par komercuzskaites mēraparāta rādījumu pareizu nolasīšanu (Līguma 3.2.1.apakšpunkts);
  - 4.2. ievērojot izmaiņas elektroenerģijas piegādi (tirdzniecību) reglamentējošajos tiesību aktos, Līgums zaudēja spēku 2014.gada 31.decembrī;

- 4.3. Iesniedzējs līdz 2014.gadam komercuzskaites mērparāta rādījumus AS “Latvenergo” paziņoja neregulāri, bet no 2014.gada marta rādījumi netika saņemti. Ievērojot minēto, ikmēneša rēķinus par piegādāto elektroenerģiju un citiem ar elektroenerģijas piegādi saistītiem pakalpojumiem AS “Latvenergo” izrakstīja, ņemot vērā AS “Sadales tīkls” informāciju par vēsturisko vidējo mēneša elektroenerģijas patēriņu Objektā. Katrā rēķinā bija iekļauts aicinājums savlaicīgi paziņot komercuzskaites mērparāta rādījumus, tostarp pašapkalpošanās portālā www.e-latvenergo.lv;
  - 4.4. AS “Latvenergo” 2014.gada nogalē (03.10.2014., 05.11.2014. un 28.11.2014.) uz Iesniedzēja norādīto e-pastu nosūtīja informatīvas vēstules saistībā ar elektroenerģijas brīvā tirgus atvēršanos un aicināja noslēgt tirdzniecības līgumu;
  - 4.5. ievērojot, ka Iesniedzējam no 2015.gada 1.janvāra nebija spēkā esoša elektroenerģijas tirdzniecības līguma, elektroenerģijas piegādi Objektam AS “Latvenergo” nodrošināja pēdējās garantētās piegādes ietvaros;
  - 4.6. kopš 2015.gada 1.janvāra uz Iesniedzēja norādīto e-pastu AS “Latvenergo” vairākkārt (23.02.2016., 09.03.2016., 15.05.2017., 05.05.2020. un 04.08.2020.) nosūtīja elektroenerģijas tirdzniecības piedāvājumus un aicinājumus noslēgt elektroenerģijas tirdzniecības līgumu. Pēc piedāvājumu nosūtīšanas AS “Latvenergo” ar Iesniedzēja pārstāvi sazinājās (23.02.2016. un 15.05.2017.) arī pa tālruni.
5. Saskaņā ar AS “Sadales tīkls” sniegto informāciju (2020.gada 26.oktobra vēstule Nr.S-724S/1019S un tai pievienotie dokumenti):
    - 5.1. 2009.gada 31.jūlijā Objekts pieslēgts sadales sistēmai un elektroenerģijas uzskaiti Objektā uzstādīts indukcijas tipa komercuzskaites mērparāts Nr.14701728 (turpmāk – Skaitītājs);
    - 5.2. Skaitītāja atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām apliecina akreditētās inspicēšanas institūcijas SIA “Latvijas nacionālais metroloģijas centrs” 2008.gadā uz Skaitītāja datu plāksnītes uzliktā pirmreizējās verificēšanas atzīme Nr.133991;
    - 5.3. līdz 2012.gada jūlijam Iesniedzējs regulāri deklarēja Skaitītāja rādījumus ikmēneša norēķiniem un tikai trijos norēķinu periodos nebija saņemti dati. Laikā no 2012.gada augusta līdz 2014.gada februārim Iesniedzēja deklarētie Skaitītāja rādījumi tika saņemti neregulāri – kopumā par 6 norēķinu periodiem. No 2014.gada marta līdz 2020.gada jūlijam informācija par Skaitītāja rādījumiem no Iesniedzēja netika saņemta;
    - 5.4. par mēnešiem, kad Iesniedzējs nebija deklarējis Skaitītāja rādījumus, elektroenerģijas patēriņu Objektā norēķinu vajadzībām AS “Sadales tīkls” noteica (aprēķināja), pamatojoties uz vidējo vēsturisko mēneša elektroenerģijas patēriņu Objektā. Aprēķins tika veikts, ņemot vērā AS “Sadales tīkls” iepriekš fiksētos Skaitītāja rādījumus, nosakot faktiski patērēto elektroenerģijas apjomu Objektā periodā, kas lielāks par 12 mēnešiem, dalot iegūto apjomu (kilovatstundas) ar kopējo perioda dienu skaitu, tādējādi iegūstot dienas vidējo elektroenerģijas patēriņu, kuru savukārt reizina ar konkrētā mēnesī (norēķinu periodā) esošo dienu skaitu;
    - 5.5. laikā no 2015.gada maija līdz novembrim AS “Sadales tīkls” ik mēnesi izsūtīja paziņojumus uz Iesniedzēja norādīto operatīvās informācijas saņemšanas e-pastu ar aicinājumu iepazīties ar klientu portāla www.e-st.lv piedāvātajām iespējām un elektroniski deklarēt Skaitītāja rādījumus. Kopš 2014.gada 9.jūlija Iesniedzēja pārstāvis minēto e-pasta adresi bija norādījis kā aktuālās informācijas saņemšanas kanālu, un tā bija aktuāla līdz pat 2020.gada 13.augustam, kad Iesniedzējs autorizējās klientu portālā www.e-st.lv, norādot savu kontaktinformāciju, un to nomainīja;
    - 5.6. līdz 2020.gada augustam AS “Sadales tīkls” nebija saņēmusi Iesniedzēja iebildumus par elektroenerģijas tirgotāja rēķinos norādīto elektroenerģijas daudzumu vai tirgotāja

- lūgumu veikt kontrolapgaitu. Līdz ar to laikā no 2015.gada decembra līdz 2020.gada augustam kontrolapgaitas, lai pārbaudītu Skaitītāja rādījumus, Objektā netika veiktas;
- 5.7. 2020.gada 18.augustā pēc Iesniedzēja lūguma AS “Sadales tīkls” veica elektroenerģijas uzskaites instrumentālu pārbaudi, kuras laikā netika konstatētas kļūmes vai novirzes Skaitītāja darbībā vai kādi citi fakti, kas varētu būt par iemeslu Skaitītāja nekorektai darbībai. Līdz ar ko AS “Sadales tīkls” nav pamata uzskatīt, ka Skaitītāja darbība ir neprecīza vai Objektam uzskaitītais elektroenerģijas patēriņš ir nekorekts.
6. Saskaņā ar likumā “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” (turpmāk – Likums) noteikto:
- 6.1. Regulators kā ārpusstiesas instance šajā likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā izskata strīdus starp sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju un lietotāju vai starp sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem par to tiesībām un pienākumiem, kas izriet no šā likuma vai regulējamās nozares speciālajiem normatīvajiem aktiem¹;
- 6.2. Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja un lietotāja vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju strīdu par zaudējumiem, maksājuma dokumentiem vai parāda piedziņu izskata tiesa Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā².
7. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likumā noteikto regulējumu:
- 7.1. strīdus par sistēmas dalībnieku vai elektroenerģijas tirgotāju izsniegtajiem rēķiniem izskata Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā. Dokumenti, kas izstrādāti, lai sagatavotu vai pamatotu maksājuma dokumentus, atsevišķi nav pārsūdzami³;
- 7.2. elektroenerģijas cenu nosaka ražotāji, tirgotāji un lietotāji, savstarpēji vienojoties, izņemot šajā likumā paredzētos gadījumus⁴;
- 7.3. galalietotāji, kuriem nav spēkā esoša elektroenerģijas tirdzniecības vai balansēšanas pakalpojuma līguma ar kādu no elektroenerģijas tirgotājiem un kuri nesaņem universālo pakalpojumu, ir tiesīgi saņemt elektroenerģiju pēdējās garantētās piegādes ietvaros. Pēdējo garantēto piegādi galalietotājiem nodrošina sistēmas operators vai šā likuma 18.panta sestās daļas kārtībā izraudzīts elektroenerģijas tirgotājs⁵;
- 7.4. kārtību, kādā nosaka un publicē pēdējās garantētās piegādes cenu (.), reglamentē Ministru kabinets, nodrošinot tādu cenas noteikšanas kārtību, lai cena motivētu galalietotāju un sadales sistēmas operatoru slēgt elektroenerģijas tirdzniecības vai balansēšanas pakalpojuma līgumu⁶.
8. Saskaņā ar Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 2.panta otro daļu oficiālā publikācija ir publiski ticama un saistoša. Nevieni nevar aizbildināties ar oficiālajā izdevumā publicēto tiesību aktu vai oficiālo paziņojumu nezināšanu.
9. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 21.janvāra noteikumos Nr.50 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi) noteikto regulējumu:
- 9.1. elektroenerģijas tirdzniecības līgums ir līgums, ko slēdz tirgotājs ar lietotāju par elektroenerģijas tirdzniecību⁷;

---

¹ 9.panta pirmās daļas 5.punkts un 32.panta pirmā daļa

² 32.panta sestā daļa

³ 5.panta trešā daļa

⁴ 27.pants

⁵ 34.panta pirmā daļa

⁶ 34.panta trešā daļa

⁷ 2.8.apakšpunkts

- 9.2. elektroenerģijas piegāde lietotājam notiek saskaņā ar sistēmas pakalpojumu līgumu, elektroenerģijas tirdzniecības līgumu un balansēšanas pakalpojuma līgumu, kas var būt elektroenerģijas tirdzniecības līguma sastāvdaļa⁸;
  - 9.3. pamats elektroenerģijas norēķinu veikšanai starp lietotāju un tirgotāju ir sistēmas operatora sniegtā informācija par elektroenerģijas patēriņu, kas noteikts atbilstoši šo noteikumu 12.punktā minētajiem veidiem⁹;
  - 9.4. sistēmas operators lietotāja elektroenerģijas patēriņu norēķinu vajadzībām nosaka ar distances saziņas līdzekļiem, ja lietotājiem ir uzstādīts viedais komercuzskaites mēraparāts (12.1.apakšpunkts), pamatojoties uz lietotāja vēsturisko vidējo mēneša elektroenerģijas patēriņu, kurš tiek koriģēts saskaņā ar kontrolapgaitās fiksēto komercuzskaites mēraparāta rādījumu (12.12.apakšpunkts), pēc lietotāja nolasītajiem un deklarētajiem komercuzskaites mēraparāta rādījumiem, kurus tas sniedz sistēmas operatoram vai tirgotājam to noteiktajā veidā (12.3.apakšpunkts);
  - 9.5. ja lietotājam radušās šaubas par komercuzskaites mēraparāta precizitāti, lietotājam ir tiesības pieprasīt, lai sistēmas operators nodrošina komercuzskaites mēraparāta pirmstermiņa verificēšanu institūcijā, kas akreditēta nacionālajā akreditācijas institūcijā atbilstoši normatīvajiem aktiem par atbilstības novērtēšanas institūciju novērtēšanu, akreditāciju un uzraudzību¹⁰;
  - 9.6. lietotāja pienākums ir elektroenerģijas tirdzniecības līgumā un sistēmas pakalpojumu līgumā norādītajā termiņā un veidā veikt maksājumus par tirgotāja piegādāto elektroenerģiju, sistēmas operatora sniegtajiem sistēmas pakalpojumiem, citiem pakalpojumiem un obligātā iepirkuma komponentēm¹¹;
  - 9.7. lietotājam, deklarējot elektroenerģijas komercuzskaites rādījumus atbilstoši šo noteikumu 12.3.apakšpunktam, ir pienākums sniegt komercuzskaites mēraparāta faktiskajiem rādījumiem atbilstošu informāciju¹²;
  - 9.8. sistēmas operatoram ir tiesības koriģēt lietotāja elektroenerģijas patēriņa datus, ja lietotājs nav pildījis pienākumu sniegt komercuzskaites mēraparāta faktiskajiem rādījumiem atbilstošu informāciju¹³;
  - 9.9. lietotājam ir pienākums norēķināties ar sadales sistēmas operatora izvēlēto tirgotāju par pēdējās garantētās piegādes ietvaros saņemto elektroenerģiju, sistēmas pakalpojumiem, citiem pakalpojumiem un obligātā iepirkuma komponentēm¹⁴.
10. Iesniedzēja pārstāvis Regulatora padomes sēdē uzturēja Iesniegumā izteiktos prasījumus, norādot, ka, Iesniedzēja ieskatā, AS “Sadales tīkls” nav izpildījusi normatīvajos aktos noteiktos pienākumus.
  11. AS “Sadales tīkls” pārstāvis Regulatora padomes sēdē norādīja, ka AS “Sadales tīkls” ir rīkojusies atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam regulējumam. Līdz ar to Iesniedzēja prasījums būtu noraidāms. Periodā kopš Iesniedzējam ir spēkā jaunais elektroenerģijas tirdzniecības līgums Iesniedzējs regulāri deklarē skaitītāja rādījumus. Minētajā periodā Iesniedzējs nav izteicis iebildumus par to, ka Skaitītāja uzskatītais elektroenerģijas daudzumu būtu neatbilstošs Objektā faktiski izlietotajam elektroenerģijas daudzumam.

---

⁸ 35.punkts

⁹ 25.punkts

¹⁰ 8.punkts

¹¹ 44.punkts

¹² 48.punkts

¹³ 108.punkts

¹⁴ 131.punkts

Regulators secina:

12. Ievērojot Likuma 32.panta sestajā daļā un Elektroenerģijas tirgus likuma 5.panta trešajā daļā noteikto tiesas kompetenci strīdu izskatīšanā, kā arī Lēmumā noteikto, Regulatoram nav pamata izskatīt Iesniedzēja prasījumus, kas saistīti ar rēķiniem, samaksu par Objektā izlietoto elektroenerģiju un līdz ar to arī AS "Latvenergo" rīcības atbilstību normatīvajiem aktiem. Iesniedzēja prasījumus Regulatoram ir pamats izskatīt tikai daļā, kas saistīta ar AS "Sadales tīkls" rīcības atbilstību normatīvajiem aktiem, ciktāl tā ir saistīta ar informācijas par elektroenerģijas patēriņu Objektā, kuru AS "Sadales tīkls" sniegusi AS "Latvenergo" Rēķina sagatavošanai, atbilstību Objektā faktiski izlietotās elektroenerģijas daudzumam.
13. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 2.pantu šā likuma mērķis citstarp ir izveidot priekšnoteikumus efektīvi funkcionējoša elektroenerģijas tirgus darbībai un nodrošināt visiem lietotājiem tiesības brīvi izvēlēties elektroenerģijas tirgotāju. Ievērojot šos mērķus, minētā likuma 27.pantā noteikts, ka elektroenerģijas cenu vispārējā gadījumā nosaka ražotāji, tirgotāji un lietotāji, savstarpēji vienojoties. Tātad vienošanās par elektroenerģijas cenu starp konkrētu elektroenerģijas lietotāju un šā lietotāja izvēlētu elektroenerģijas tirgotāju ir nepieciešams nosacījums Elektroenerģijas tirgus likuma mērķu sasniegšanai.
14. Atbilstoši Noteikumu 2.8., 22. un 35.punktam elektroenerģijas tirdzniecības līgums ir dokuments, kurā elektroenerģijas lietotājs un tirgotājs vienojas par elektroenerģijas cenu un citiem ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītiem jautājumiem. Līdz ar to tikai tad, ja elektroenerģijas lietotāji izvēlas elektroenerģijas tirgotājus un noslēdz ar tiem elektroenerģijas tirdzniecības līgumus, elektroenerģijas tirgus vispār var funkcionēt. Savukārt Elektroenerģijas tirgus likuma 35.pantā noteiktās galalietotāju tiesības bez ierobežojumiem mainīt elektroenerģijas tirgotāju nodrošina, ka elektroenerģijas tirgus var funkcionēt efektīvi.
15. Ja galalietotājam nav spēkā esoša elektroenerģijas tirdzniecības vai balansēšanas pakalpojuma līguma ar kādu no elektroenerģijas tirgotājiem, Elektroenerģijas tirgus likuma 34.panta pirmajā daļā un Noteikumu 130.punktā ir noteikta iespēja elektroenerģijas lietotājam saņemt elektroenerģiju pēdējās garantētās piegādes ietvaros. Atbilstoši Noteikumu 126.punktam pēdējās garantētās piegādes pakalpojumu lietotājam ir pamats izmantot līdz jauna elektroenerģijas tirdzniecības līguma noslēgšanai. Tātad šāds regulējums nodrošina elektroenerģijas lietotājam iespēju turpināt nepārtraukti lietot elektroenerģiju apstākļos, kad no lietotāja neatkarīgu iemeslu dēļ elektroenerģijas tirdzniecības līgums zaudē spēku, piemēram, gadījumā, ja lietotāja izvēlēts tirgotājs vairs nespēj pildīt savas saistības, bet elektroenerģijas tirdzniecības līgumu ar jaunu tirgotāju lietotājs vēl nav paspējis noslēgt.
16. Atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likuma 34.panta trešajai daļai elektroenerģijas, kuru lietotājs saņem pēdējās garantētās piegādes ietvaros, cena ir jānosaka tā, lai tā motivētu galalietotāju slēgt elektroenerģijas tirdzniecības vai balansēšanas pakalpojuma līgumu ar kādu no elektroenerģijas tirgotājiem. Tātad pēdējo garantēto piegādi likumdevējs nav vēlējis noteikt kā pastāvīgu elektroenerģijas piegādes un lietošanas risinājumu ilgtermiņā, jo šādā gadījumā elektroenerģijas tirgus nespētu efektīvi funkcionēt. Izvērtējot Elektroenerģijas tirgus likumā un Noteikumos noteikto regulējumu, nav pamata arī uzskatīt, ka likumdevējs būtu vēlējis lietotājus, kuri elektroenerģiju saņem pēdējās

garantētās piegādes ietvaros, atbrīvojot no pienākumiem, kas ir saistoši lietotājiem, kuri elektroenerģijas tirdzniecības līgumu ir noslēguši.

17. Ņemot vērā, ka sakarā ar izmaiņām normatīvajos aktos Līgums zaudēja spēku 2014.gada 31.decembrī, saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 27.pantu un Noteikumu 35.punktu Iesniedzējam bija pienākums izvēlēties tirgotāju un noslēgt ar to elektroenerģijas tirdzniecības līgumu, kas būtu spēkā no 2015.gada 1.janvāra. Atbilstoši Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 2.panta otrajai daļai apstāklis, ka Iesniedzējs nezināja par izmaiņām normatīvajos aktos un nepievērsa uzmanību vairākkārtējiem elektroenerģijas tirgotāja (AS "Latvenergo") aicinājumiem noslēgt elektroenerģijas tirdzniecības līgumu, nevar būt attaisnojums tam, ka Iesniedzējs nenoslēdza šādu līgumu un nepildīja normatīvajos aktos noteiktos elektroenerģijas lietotāja pienākumus, tostarp pienākumu deklarēt Skaitītāja rādījumus.
18. Lai gan Noteikumu 12.punktā ir noteikti vairāki veidi (metodes), kā sistēmas operators nosaka lietotāja elektroenerģijas patēriņu norēķinu vajadzībām, pamats izmantot konkrētu metodi atkarīgs no objektā uzstādītā komercuzskaites mēraparāta veida, izmaksām, kas saistītas ar attiecīgās metodes piemērošanu, kā arī no tā, vai lietotājs ievēro elektroenerģijas tirdzniecības līguma noteikumus un normatīvajos aktos noteikto regulējumu:
  - 18.1. Noteikumu 12.1.apakšpunktā noteiktā metode, atbilstoši kurai elektroenerģijas patēriņu nosaka ar distances saziņas līdzekļiem, izmantojama tikai, ja lietotāja objektā uzstādīts viedais komercuzskaites mēraparāts;
  - 18.2. Noteikumu 12.3.apakšpunktā noteiktā metode, kas noteic lietotāja pienākumu nolasīt un deklarēt (sniegt sistēmas operatoram vai tirgotājam informāciju) komercuzskaites mēraparāta rādījumus norēķinu periodā, vēsturiski izmantota jau pirms Elektroenerģijas tirgus likuma spēkā stāšanās¹⁵. Šāda metode nerada sistēmas operatoram papildu izmaksas, kas saistītas ar komercuzskaites mēraparāta rādījumu noskaidrošanu un būtu jāietver elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarīfos, kā arī nerada būtisku administratīvo slogu lietotājam. Ievērojot minēto, lai nepalielinātu lietotāju maksājumus par sadales sistēmas pakalpojumiem, šādu metodi Ministru kabinets noteicis kā saistošu lietotājiem, kuru objektos nav uzstādīts viedais komercuzskaites mēraparāts;
  - 18.3. Noteikumu 12.2.apakšpunktā noteiktā metode, atbilstoši kurai elektroenerģijas patēriņu nosaka, pamatojoties uz lietotāja vidējo mēneša elektroenerģijas patēriņu iepriekšējā periodā, vēsturiski¹⁶ un joprojām¹⁷ galvenokārt tiek izmantota gadījumos, ja lietotājs neievēro Noteikumos noteiktos pienākumus, kas saistīti ar elektroenerģijas komercuzskaiti un norēķiniem.
19. Atbilstoši Noteikumu 2.16.apakšpunktam norēķinu periods jeb laika laikposms, par kuru lietotājs veic norēķinus, ir viens kalendāra mēnesis, ja puses nav vienojušās citādi. Elektroenerģijas faktiskajam patēriņam atbilstošākie norēķini iespējami tad, ja norēķinu periodā piegādāto (izlietoto) elektroenerģijas daudzumu sistēmas operators nosaka ar distances saziņas līdzekļiem (Noteikumu 12.1.apakšpunkts), kā arī tad, ja lietotājs precīzi nolasa un deklarē komercuzskaites mēraparāta rādījumu katram norēķinu periodam (Noteikumu 12.3.apakšpunkts). Savukārt, ja elektroenerģijas patēriņš norēķinu periodā

¹⁵ Sk. Ministru kabineta 22.10.1996. noteikumu Nr.413 "Elektroenerģijas piegādes un lietošanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.413) 99.punktu

¹⁶ Sk. Noteikumu Nr.413 100.punktu; Ministru kabineta 29.11.2011. noteikumu Nr.914 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.914) 22.punktu

¹⁷ Sk. Noteikumu 108.punktu

noteikts, pamatojoties uz lietotāja vēsturisko vidējo mēneša patēriņu (Noteikumu 12.2.apakšpunkts), vai lietotāja deklarētie komercuzskaites mēraparāta rādījumi norēķinu periodā neatbilst faktiskajam patēriņam, lietotāja maksājumi par attiecīgo norēķinu periodu var būt lielāki vai mazāki, nekā tas būtu, ja norēķinu vajadzībām izmantotu faktiskos komercuzskaites mēraparāta rādījumus.

20. Saskaņā ar Noteikumu 48., 108. un 120.punktu lietotājam ir pienākums veikt samaksu (norēķinus) par saņemto elektroenerģiju un citiem ar elektroenerģijas piegādi saistītiem pakalpojumiem atbilstoši faktiskajiem komercuzskaites mēraparāta rādījumiem. Tātad, lai gan Noteikumu 12.punkts pieļauj dažādus veidus, kā noteikt objektā saņemtās elektroenerģijas daudzumu norēķinu vajadzībām atsevišķā norēķinu periodā (mēnesī), ilgtermiņā lietotāja maksājumiem par elektroenerģijas piegādi jāatbilst elektroenerģijas daudzumam, kuru uzskaitījis attiecīgajā objektā uzstādītais komercuzskaites mēraparāts. Līdz ar to, ja sistēmas operators, pārbaudot komercuzskaites mēraparāta rādījumus, konstatē, ka elektroenerģijas daudzums, kuru uzskatījis komercuzskaites mēraparāts, neatbilst vairākos iepriekšējos norēķinu periodos norēķinu vajadzībām noteiktā (izmantotā) elektroenerģijas daudzuma summai, sistēmas operatoram ir pamats koriģēt kopējo objektam piegādātās elektroenerģijas daudzumu un informēt par to tirgotāju. Savukārt tirgotājam, ievērojot sistēmas operatora sniegto koriģēto informāciju, ir pamats veikt pārrēķinu maksai par elektroenerģiju, sistēmas pakalpojumiem, citiem pakalpojumiem un obligātā iepirkuma komponentēm.
21. Atbilstoši Līguma 2.2.1., 3.2.1.apakšpunktā un pielikumā noteiktajam Iesniedzējam bija pienākums katrā mēneša pirmajā datumā pareizi nolasīt Skaitītāja rādījumus un mēneša pirmajā darba dienā paziņot tos AS “Latvenergo” vienā no Līgumā noteiktajiem veidiem. Šāds elektroenerģijas lietotāja pienākums izriet arī no Līguma noslēgšanas brīdī un tā darbības laikā spēkā esošā tiesiskā regulējuma¹⁸. Tomēr no AS “Latvenergo” un AS “Sadales tīkls” sniegtās informācijas secināms, ka pretēji Līgumā un normatīvajos aktos noteiktajam kopš 2012.gada jūlija Iesniedzējs Skaitītāja rādījumus deklarējis neregulāri, bet kopš 2014.gada marta nav deklarējis vispār. Tātad, lai gan Iesniedzējam bija zināms Līgumā un normatīvajos aktos noteiktais lietotāja pienākums deklarēt Skaitītāja rādījumus, Iesniedzējs to nepildīja jau Līguma darbības laikā.
22. Elektroenerģijas pārdošanu Iesniedzējam gan Līguma darbības laikā, gan pēdējās garantētās piegādes ietvaros nodrošināja viens un tas pats tirgotājs – AS “Latvenergo”. Ievērojot, ka pēdējās garantētās piegādes pakalpojums neatbrīvo lietotāju no normatīvajos aktos noteiktajiem pienākumiem, atbilstoši Noteikumu 12.3., 48. un 131.punktam, turpinot lietot enerģiju pēdējās garantētās piegādes ietvaros, lai nodrošinātu patēriņam atbilstošus norēķinus, Iesniedzējam bija jāturpina arī nolasīt un paziņot AS “Latvenergo” vai AS “Sadales tīkls” Skaitītāja rādījumus. Līdz ar to nepamatoti ir Iesniedzēja iebildumi par to, ka AS “Latvenergo” un AS “Sadales tīkls” kopš 2015.gada nebija pieprasījušas no Iesniedzēja jebkādas datus par elektroenerģijas patēriņu Objektā, jo šādas informācijas sniegšana bija normatīvajos aktos noteikts Iesniedzēja pienākums ne tikai Līguma darbības laikā, bet arī pēc tam, kad Līgums zaudēja spēku.
23. Lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto funkciju izpildi, tostarp pārbaudītu elektrotīklu un elektroietaišu tehnisko stāvokli, konstatētu un novērstu lietotāju

¹⁸ Sk. Ministru kabineta 26.06.2007. noteikumu Nr.452 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” 24.1.apakšpunktu un 28.punktu; Noteikumu Nr.914 21.1.apakšpunktu un 25.punktu

prettiesiskas darbības, kas saistītas ar elektroenerģijas lietošanu, kā arī veiktu citas ar sistēmas ekspluatāciju saistītas darbības, sistēmas operatoram ir nepieciešams apsekt savus elektrotīklus un ietaises. Noteiktos gadījumos sistēmas operatoram ir tiesības piekļūt arī lietotāja elektroietaisēm. Lai īstenotu minētās darbības, sistēmas operatora personālam ir nepieciešams nokļūt attiecīgajos sistēmas operatora infrastruktūras objektos un veikt to kontrolapgaitas. Tātad neatkarīgi no kontrolapgaitu mērķa to veikšana ir saistīta ar noteiktām papildu izmaksām (transporta, personāla izmaksas). Ievērojot minēto un to, ka normatīvie akti nenosaka kontrolapgaitu periodiskumu, kontrolapgaitu lietderību, nepieciešamību, mērķi un periodiskumu sistēmas operatoram ir pamats noteikt pēc saviem ieskatiem, ņemot vērā infrastruktūras īpatnības un konkrētos apstākļus attiecīgajā sistēmas daļā. Minētais attiecas arī uz kontrolapgaitām, kuru mērķis ir pārbaudīt komercuzskaites mērāparāta faktiskos rādījumus konkrētos objektos.

24. Apstākļos, kad elektroenerģijas lietotājam ir pienākums ik mēnesi deklarēt komercuzskaites mērāparāta rādījumus, kā arī iespēja kontrolēt elektroenerģijas faktisko patēriņu savā objektā un pārbaudīt tirgotāja rēķinos norādīto elektroenerģijas daudzumu, regulāras sistēmas operatora kontrolapgaitas nebūtu ekonomiski attaisnotas un lietderīgas. Līdz ar to regulāru kontrolapgaitu veikšana, lai fiksētu komercuzskaites mērāparāta rādījumus norēķinu vajadzībām, Regulatora ieskatā, nav sistēmas operatora pienākums. Pretējā gadījumā izmaksas, kas saistītas ar sistēmas operatora regulārām kontrolapgaitām, palielinātu sistēmas pakalpojumu tarifus visiem lietotājiem, tostarp tādiem, kuri godprātīgi un regulāri deklarē komercuzskaites mērāparāta rādījumus. Tātad Noteikumu 12.2.apakšpunktā noteiktais regulējums kopsakarā ar Noteikumu 108.punktu nosaka sistēmas operatora tiesības kontrolapgaitu ietvaros pārbaudīt, vai ikmēneša dati, kas atbilstoši Noteikumu 12.2. vai 12.3.apakšpunktam izmantoti norēķinu vajadzībām, ilgtermiņā atbilst faktiskajam elektroenerģijas patēriņam attiecīgajā objektā, kā arī tiesības koriģēt lietotāja elektroenerģijas patēriņa datus atbilstoši kontrolapgaitā konstatētajam.
25. Ievērojot iepriekš minēto, Noteikumu normas nerada Iesniedzējam paļāvību, ka Skaitītāja rādījumus kontrolapgaitu laikā nolasīs AS “Sadales tīkls” un Iesniedzējam nav saistošs pienākums tos nolasīt un deklarēt. Turklāt, lai rastos tiesiskā paļāvība, personai, kura uz to atsaucas, ir jāzina normatīvajos aktos noteiktais regulējums, kas varētu būt pamats šādai paļāvībai. Tomēr no Iesnieguma secināms, ka Iesniedzējs līdz 2020.gada augustam nebija iepazinies ar Elektroenerģijas tirgus likumā un Noteikumos noteikto regulējumu vai arī apzināti to ignorējis. Pretējā gadījumā pirms vai neilgi pēc tam, kad Līgums zaudēja spēku, Iesniedzējs būtu noslēdzis jaunu elektroenerģijas tirdzniecības līgumu, kā arī Noteikumos noteiktajā kārtībā būtu deklarējis Skaitītāja rādījumus.
26. Atbilstoši likuma “Par mērījumu vienotību” 1.panta 16.punktam verificēšana ir darbību kopums, lai konstatētu un apstiprinātu, ka valsts metroloģiskajai kontrolei pakļautie mērīšanas līdzekļi atbilst noteiktajām prasībām. Saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 9.janvāra noteikumu Nr.40 “Noteikumi par valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu” (turpmāk – Noteikumi Nr.40) pielikuma 8.punktu indukcijas tipa enerģijas skaitītāju verificēšanas periodiskums ir reizi 20 gados. Ievērojot minēto un to, ka akreditēta inspicēšanas institūcija Objektā uzstādīto Skaitītāju verificējusi 2008.gadā, Skaitītājs līdz 2028.gadam uzskatāms par atbilstošu normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.
27. Ievērojot mērīšanas līdzekļu funkcijas un uzbūves tehniskās īpatnības, normatīvie akti neparedz energoapgādes komersantu (sistēmas operatora) pienākumu komercuzskaites

mēraparāta ekspluatācijas laikā veikt to apkopes. Savukārt komercuzskaites mēraparātu tehniskā stāvokļa pārbaudes verificēšanas ietvaros ir tiesības veikt tikai ar enerģijas piegādi nesaistītai, neatkarīgai un akreditēta institūcijai. Līdz ar to nepamatoti ir Iesniedzēja iebildumi, ka AS "Sadales tīkls" ilgstoši nav veikusi Skaitītāja apkopi un tehniskā stāvokļa pārbaudi.

28. Atbilstoši Noteikumu 8.punktam komercuzskaites mēraparāta pirmstermiņa verificēšanu var veikt pēc sistēmas operatora iniciatīvas vai, ja lietotājam radušās šaubas par komercuzskaites mēraparāta precizitāti, lietotājam ir tiesības pieprasīt, lai sistēmas operators nodrošina komercuzskaites mēraparāta pirmstermiņa verificēšanu institūcijā, kas akreditēta nacionālajā akreditācijas institūcijā:
- 28.1. no AS "Sadales tīkls" sniegtās informācijas secināms, ka ar AS "Sadales tīkls" rīcībā esošiem instrumentiem un aparatūru netika konstatēti apstākļi, kas liecinātu par iespējamu Skaitītāja nepareizu darbību. Līdz ar to AS "Sadales tīkls" nav konstatējusi nepieciešamību pēc savas iniciatīvas veikt Skaitītāja pirmstermiņa verificēšanu atbilstoši Noteikumu 8.punktam;
- 28.2. lai gan Iesniegumā ir apšaubīta Skaitītāja pareiza darbība, nav iesniegti pierādījumi, ka Iesniedzējs būtu pieprasījis AS "Sadales tīkls" veikt Skaitītāja pirmstermiņa verificēšanu. Tātad Iesniedzējs nav izmantojis Noteikumu 8.punktā noteiktās tiesības pieprasīt Skaitītāja pārbaudi, vienlaikus uzņemoties saistības maksāt izdevumus, kas saistīti ar Skaitītāja pirmstermiņa verificēšanu, ja Skaitītājs tiktu atzīts par lietošanai derīgu. Līdz ar to ir pamats uzskatīt, ka arī Iesniedzējam faktiski nav šaubu par Skaitītāja pareizu darbību. Ievērojot minēto un to, ka AS "Sadales tīkls" nav iespēju pārbaudīt, kad un kādas elektroenerģijas patēriņa iekārtas Objektā faktiski tiek lietotas, kritiski vērtējams Iesniedzēja apgalvojums, ka Objektā nav uzstādītas tādas elektroierīces, kas objektīvi varētu patērēt Skaitītāja uzskatīto elektroenerģijas daudzumu.
29. Ievērojot Elektroenerģijas tirgus likumā un Noteikumos noteikto regulējumu, Iesniegumā sniegto informāciju, kā arī AS "Latvenergo" un AS "Sadales tīkls" sniegtos paskaidrojumus, secināms, ka Objektā izlietotās elektroenerģijas daudzums norēķinu vajadzībām noteikts saskaņā ar Noteikumos noteikto kārtību. Ievērojot Regulatora rīcībā esošo informāciju, likumā "Par mērījumu vienotību", Noteikumos Nr.40 un Noteikumu 8.punktā noteikto regulējumu, ir pamats uzskatīt, ka Objektā uzstādītā Skaitītāja rādījumi atbilst Objektā faktiski izlietotās elektroenerģijas daudzumam. Tātad ir pamats uzskatīt, ka arī informācija par elektroenerģijas patēriņu Objektā, kuru AS "Sadales tīkls" sniegusi AS "Latvenergo" Rēķina sagatavošanai, atbilst Objektā faktiski izlietotās elektroenerģijas daudzumam. Līdz ar to savas kompetences ietvaros Regulators nekonstatē AS "Sadales tīkls" darbības normatīvo aktu pārkāpumus.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto un pamatojoties uz likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9.panta pirmās daļas 5.punktu, 32.panta pirmo un piekto daļu, 35.¹pantu, 35.⁴panta pirmo un trešo daļu,

padome nolēmj:

informāciju par elektroenerģijas patēriņu Objektā, kuru AS "Sadales tīkls" sniegusi AS "Latvenergo" rēķina sagatavošanai, atzīt par atbilstošu Objektā izlietotās elektroenerģijas daudzumam un noraidīt Iesniedzēja prasījumu.

Saskaņā ar likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 35.⁴panta ceturto daļu, ja strīdā iesaistītā puse nav apmierināta ar Regulatora lēmumu par strīda izskatīšanu, tā ar prasības pieteikumu par strīda priekšmetu ir tiesīga vērsties tiesā vai šķīrējtiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā 30 dienu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par strīda izskatīšanu, un tiesa vai šķīrējtiesa šādu strīdu izskata pēc būtības.

Lēmums stājas likumīgā spēkā atbilstoši likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 35.⁴panta sestajā un septītajā daļā noteiktajam.

Priekšsēdētājs

R. Irklis

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU